

PROTOCOL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG BINNEN STUDENTENVERENIGINGEN

Inhoudstafel

Voorwoord	3
Veiligheid en grensoverschrijdend gedrag	3
Vertrouwenspersoon	3
Wat is het?	3
Wat zijn de taken van een vertrouwenspersoon?	3
Wat behoort tot de verantwoordelijkheden van de vertrouwenspersoon?	4
Wat behoort niet tot de taken van de vertrouwenspersoon?	5
Melding	5
Bij wie kan een melding gemaakt worden?	5
Welke stappen zijn er mogelijk na een melding?	6
Welke stappen kunnen er binnen de studentenvereniging ondernomen worden?	7
Hoe communiceer je over de melding?	7
Centrale vertrouwenspersoon	8
Wat houdt de rol van de centrale vertrouwenspersoon in?	8

Voorwoord

Het *Protocol Grensoverschrijdend Gedrag binnen Studentenverenigingen* is opgesteld als een praktische leidraad voor vertrouwenspersonen en bestuursleden die te maken krijgen met meldingen of signalen van grensoverschrijdend gedrag binnen hun vereniging. Het biedt duidelijke handvatten voor het opvolgen en afhandelen van meldingen, en verduidelijkt tegelijk de rol en verantwoordelijkheden van de vertrouwenspersoon.

Dit protocol is geen juridisch document, maar een ondersteunend instrument dat verenigingen helpt om meldingen op een integere en consistente manier te behandelen.

Veiligheid en grensoverschrijdend gedrag

Een veilig verenigingsklimaat is het streven van elke vereniging. Als men niet het gevoel heeft zich te bevinden in een veilig klimaat, kan deze aankloppen bij de vertrouwenspersoon van de studentenvereniging.

Een veilig klimaat binnen de vereniging bestaat uit twee soorten veiligheid, meer bepaald uit fysieke en sociale veiligheid. Sociale veiligheid slaat op het gevoel van veiligheid door de cultuur binnen het verenigingsleven en wordt volledig gecreëerd door de verenigingen zelf. Bij grensoverschrijdend gedrag (vb. geweld, seksueel grensoverschrijdend gedrag, racisme en discriminatie, etc.) is er sprake van sociale onveiligheid binnen het verenigingsleven.

Vertrouwenspersoon

Wat is het?

Een vertrouwenspersoon is het eerste aanspreekpunt binnen de vereniging voor alle leden en sympathisanten die te maken hebben met ongewenst gedrag binnen de vereniging, die hiermee niet naar het bestuur willen, kunnen of mogen stappen en die hierover met iemand willen praten.

Een vertrouwenspersoon is ook beschikbaar voor iedereen van de vereniging die opmerkingen of vragen heeft over grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast kan de vertrouwenspersoon het bestuur adviseren over sociale veiligheid binnen de vereniging en kan die fungeren als aanspreekpunt voor zowel melders als plegers.

Wat zijn de taken van een vertrouwenspersoon?

Een vertrouwenspersoon neemt de volgende taken op zich:

- Eerste aanspreekpunt en luisterend oor
De vertrouwenspersoon is voor leden en sympathisanten die te maken hebben met ongewenst gedrag **binnen** de vereniging en hier met iemand over willen spreken. De vertrouwenspersoon behandelt deze informatie discreet.

- Doorverwijzen

De vertrouwenspersoon zal de melder informeren over de procedures en mogelijke vervolgstappen of de melder, indien gewenst, doorverwijzen naar interne en/ of externe hulpverlening zoals studentenpsychologen, VUB-Meldpunt, Zorgcentrum na Seksueel Geweld, politie, etc.

De vertrouwenspersoon zal **niet** zelf inhoudelijk de klachten behandelen, maar zal proberen met de melder een goede oplossing te zoeken. De vertrouwenspersoon is **geen** professionele hulpverlener.

- Preventie binnen de vereniging

De vertrouwenspersoon zorgt samen met het bestuur dat iedereen binnen de vereniging op de hoogte is van het bestaan van de vertrouwenspersoon. Daarnaast kan de vertrouwenspersoon ook advies en informatie geven aan het bestuur over het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag binnen de vereniging.

De vertrouwenspersoon neemt bijkomend ook de taken op zich die vastgelegd zijn in de interne VUB-regelgeving zoals het VUB-doopkader en de Codex Studentenleven.

Wat behoort tot de verantwoordelijkheden van de vertrouwenspersoon?

- Discretieplicht

Het is belangrijk dat de vertrouwelijkheid en anonimiteit van de melder gewaarborgd blijft. Dit betekent dat de informatie niet gedeeld mag worden met derden, tenzij de melder hiertoe expliciet toestemming geeft. De vertrouwenspersoon ondertekent daarom bij start academiejaar een vertrouwelijkheidsverklaring bij de Coördinator Studentenleven.

Er geldt hierop echter een uitzondering. Als er sprake is van zaken die wettelijk niet toegestaan zijn zoals fysiek geweld, verkrachting, stalking, etc., dan heeft men meldingsplicht. In zo'n situatie neemt de vertrouwenspersoon contact op met het VUB-Meldpunt voor advies en begeleiding.

De vertrouwenspersoon kan (indien nodig) overleggen met andere vertrouwenspersonen binnen dezelfde vereniging en/of met het VUB-meldpunt met respect voor de discretieplicht of met toestemming van de melder.

Wanneer de melder zelf niks met de melding wil doen, moet de vertrouwenspersoon de keuze respecteren en mag de informatie niet gedeeld worden met anderen.

- Opleiding en intervisie

De vertrouwenspersoon verbindt zich ertoe deel te nemen aan de algemene vorming voor vertrouwenspersonen die aan de start van het academiejaar kosteloos door de VUB wordt aangeboden.

Doorheen het academiejaar worden verschillende intervisiemomenten onder begeleiding van het VUB-Meldpunt en de studentenpsychologen georganiseerd. De vertrouwenspersoon verbindt zich ertoe om aan minimum één intervisiemoment per semester deel te nemen.

- Onafhankelijkheid en neutraliteit

De vertrouwenspersoon handelt bij uitvoering van zijn rol onafhankelijk van het bestuur en neutraal ten opzichte van alle stakeholders. De vertrouwenspersoon mag het bestuur inlichten over een melding mits toestemming van alle betrokkenen.

Als de neutraliteit bij het behandelen van een melding om bepaalde redenen niet gegarandeerd kan worden (vb. familiale of relationele banden met de melder of de pleger) dan moet men de melder doorverwijzen naar de andere vertrouwenspersoon binnen de vereniging, de centrale vertrouwenspersoon en/of het VUB-Meldpunt.

- Ondersteuning

De vertrouwenspersoon kan altijd terecht bij het VUB-Meldpunt en/ of de Coördinator Studentenleven voor overleg of ondersteuning.

Wat behoort niet tot de taken van de vertrouwenspersoon?

- 24/7-bereikbaarheid

De vertrouwenspersoon heeft een eigen privéleven en bewaakt zijn persoonlijke grenzen. Bijgevolg kan deze niet 24 uur op 24 en 7 dagen op 7 bereikbaar zijn. Er is geen verplichting binnen het mandaat tot permanente beschikbaarheid. De vertrouwenspersoon streeft ernaar om bij een melding binnen een aanvaardbare termijn (max. 3 werkdagen) contact op te nemen met de melder.

In geval van nood kan men op de VUB-campusen altijd contact opnemen de VUB-bewaking.

- Leden en sympathisanten naar huis begeleiden na activiteiten

Het behoort niet tot de taken van de vertrouwenspersoon om leden of sympathisanten na een activiteit naar huis of naar hun kot te begeleiden. Het is een gedeelde, collectieve plicht om zorg te dragen voor elkaar.

- Eindverantwoordelijkheid voor verloop van activiteiten

De vertrouwenspersoon draagt niet de eindverantwoordelijkheid voor het verloop van activiteiten. Deze eindverantwoordelijkheid ligt te allen tijde bij het (kern)bestuur, zelfs als er een vertrouwenspersoon aanwezig is.

Melding

Bij wie kan een melding gemaakt worden?

Een melding over een lid van de vereniging kan gedaan worden bij:

- De vertrouwenspersoon van de studentenvereniging of het VUB-Meldpunt;
- Het (kern)bestuur van de vereniging
- De centrale vertrouwenspersoon

Bij voorkeur wordt deze volgorde aangehouden, maar de melder heeft de vrije keuze via welke kanaal er melding wordt gemaakt.

Welke stappen zijn er mogelijk na een melding?

Wanneer een melding wordt gedaan, zijn volgende stappen mogelijk:

- **Gesprek met de melder**
In dit gesprek wordt geluisterd naar het verhaal van de melder en diens verdere verwachtingen. Er wordt informatie gegeven over mogelijke hulp binnen en buiten de VUB (studentenpsycholoog, VUB-Meldpunt, politie, Zorgcentrum na Seksueel Geweld, etc.). De melder beslist over de verdere stappen.
- **Apart gesprek met de student waarover de melding gaat**
Er kan een gesprek plaatsvinden met de student waarover de melding gaat. Zo heeft die ook de mogelijkheid om over het voorval te spreken. Dit kan enkel gebeuren wanneer de melder hiermee akkoord gaat.
Als er in een latere fase beslissingen worden genomen over de rol of het lidmaatschap van deze persoon binnen de studentenvereniging, dan moet er **minstens** één gesprek plaatsgevonden hebben om diens verhaal te horen.
- **Gezamenlijk gesprek tussen melder en gemeld persoon**
Wanneer alle betrokkenen daarmee instemmen, kan er een bemiddelend gesprek georganiseerd worden. Dit vindt idealiter plaats onder begeleiding van het VUB-meldpunt, die dit gesprek in goede banen leidt.
- **Inlichten (kern)bestuur**
Met het oog op verdere stappen binnen de studentenvereniging en enkel met akkoord van de melder kan de voorzitter en/of het (kern)bestuur van de studentenvereniging ingelicht worden over de melding. De vertrouwenspersoon behoudt de discretieplicht en ook het (kern)bestuur gaat discreet om met deze informatie.
- **Doorverwijzen**
Als uit het gesprek met de melder blijkt dat de melding gaat over (mogelijks) strafbare feiten of andere ernstige feiten, dan informeert de vertrouwenspersoon of het (kern)bestuur over de mogelijke stappen bij bevoegde interne en externe kanalen, zoals VUB-meldpunt, tuchtprocedure, politie, Zorgcentrum Seksueel Geweld (ZSG)...

Tijdens de gesprekken met de betrokkene zijn de bestuurders en de vertrouwensperso(n)en oordeelloos en zien ze erop toe dat alle partijen zich rechtvaardig behandeld voelen. Men vraagt tijdens deze gesprekken niet naar alibi's of bewijslast en zet ook niemand onder druk.

Welke stappen kunnen er binnen de studentenvereniging ondernomen worden?

Wanneer het (kern)bestuur kennisneemt van een melding en alle betrokken studenten gehoord zijn, zijn onderstaande beslissingen mogelijk. De vertrouwenspersoon wordt betrokken in deze procedure en heeft een **adviserende** rol. Men tracht om binnen een aanvaardbare termijn (max. 1 maand met uitzondering van de examenperiode) een beslissing te nemen.

- Preventieve non-activiteit:
In de fase van gesprekken met betrokken studenten en eventueel in overleg met bestuur van andere studentenvereniging. De beslissing tot non-activiteit kan voor maximum één semester, verlengbaar tot één academiejaar of tot er een eindbeslissing is in kader van een tuchtprocedure.
- Zonder gevolg
Er wordt verder geen verder gevolg gegeven aan de melding.
- Schorsing:
De schorsing kan voor maximum één semester, verlengbaar tot één academiejaar of tot er een eindbeslissing is in kader van een tuchtprocedure.
- Ontzetting uit functie binnen bestuur en/of ontzetting uit de studentenvereniging

Het beslissingsproces en bijhorende termijnen in kader van preventieve non-activiteit en schorsing worden bepaald **conform de statuten en/of het intern reglement van de studentenvereniging**. Als de gemelde persoon lid is van verschillende studentenverenigingen, kan iedere vereniging een beslissing nemen. Er vindt idealiter overleg plaats tussen deze verenigingen om de beslissing op elkaar af te stemmen.

De studentenvereniging neemt een beslissing die proportioneel is en rekening houdt met eventuele herhaling van de feiten. Het (kern)bestuur van de studentenvereniging of van de studentenverenigingen indien er meerdere betrokken zijn, kan steeds overleggen met het VUB-Meldpunt en/of de Coördinator Studentenleven voor advies over het correct toepassen van de procedure.

Hoe communiceer je over de melding?

- Naar de betrokken leden
Zowel de melder als student waarover de melding gaat, worden door de bevoegde instanties op de hoogte gehouden van de ondernomen stappen en beslissingen. Elke beslissing dient gemotiveerd te worden door het kernbestuur, en minstens op mondelinge wijze.
- Naar de vereniging
Als de beslissing gevolg heeft voor de hele studentenvereniging wordt er een bredere communicatie gedaan binnen de vereniging. Hierbij wordt discreet omgegaan met de feiten.

- Naar de verenigingscommunity
Als het (kern)bestuur merkt dat verschillende roddels de ronde doen over de melding, kan men de afweging maken om een externe communicatie te doen. Hierbij wordt discreet omgegaan met de feiten en worden de betrokkenen hiervan op de hoogte gesteld. De vereniging kan voor communicatieadvies altijd terecht bij het VUB-Meldpunt en Infopunt Studenten.

Centrale vertrouwenspersoon

Wat houdt de rol van de centrale vertrouwenspersoon in?

De centrale vertrouwenspersoon is de overkoepelend vertrouwenspersoon voor alle erkende verenigingen. Idealiter gaat de persoon in kwestie in eerste instantie naar de aan de vereniging verbonden vertrouwenspersoon of kernbestuur. Indien deze vertrouwenspersoon niet geschikt blijkt, of indien er externe hulp nodig is, kan men de centrale vertrouwenspersoon contacteren. De centrale vertrouwenspersoon heeft een eerder mediërende rol tussen de verschillende stakeholders.